

تفاهم ایران و آذربایجان برای استخراج از بلوک البرز

سخنگوی فراکسیون مستقلین مجلس شورای اسلامی می‌گوید که وزیر نفت در جلسه‌اش با این فراکسیون از جزئیات جدید تفاهم نامه ایران و آذربایجان برای توسعه میادین نفتی و گازی خزر صحبت کرده و گفته که قرار است برداشت مشترک به نسبت ۵۰-۵۰ بین دو کشور از میادین خزر انجام شود.

آران نیوز- سخنگوی فراکسیون مستقلین مجلس شورای اسلامی می‌گوید که وزیر نفت در جلسه‌اش با این فراکسیون از جزئیات جدید تفاهم نامه ایران و آذربایجان برای توسعه میادین نفتی و گازی خزر صحبت کرده و گفته که قرار است برداشت مشترک به نسبت ۵۰-۵۰ بین دو کشور از میادین خزر انجام شود. ایسنا این خبر را به نقل از مهرداد لاهوتی منتشر کرده است. خبرنگار ما برای بررسی جزئیات بیشتر این تفاهم نامه سراغ علی اصولی، مدیرعامل شرکت نفت خزر رفت. اصولی می‌گوید که این تفاهم فقط برای یک بلوک میدان البرز است و مذاکرات درباره آن همچنان ادامه دارد. مدیرعامل شرکت نفت خزر توضیح می‌دهد: «این مذاکرات طی هفته‌های آتی در کمیته مشترک ادامه خواهد داشت و به زودی برای انجام بررسی بیشتر این تیم به ایران می‌آیند.»

نیمی از میدان، متعلق به ایران

اصولی می‌گوید که این همکاری بر مبنای تفاهم نامه امضا شده میان رئیس جمهوری دو کشور در سال ۹۷ جریان دارد و بر اساس آن می‌توانیم با سرمایه‌گذاری مشترک، عملیات حفاری چاه و تأسیسات مشترک احداث کنیم. وی ادامه می‌دهد: «ساختاری که ما البرز می‌نامیم، در آذربایجان معروف به آراز، آلو و شرق است و نیمی از آن متعلق به ایران و نیمه دیگر آن برای آذربایجان است. از این رو توسعه این بلوک مشترک را ۵۰-۵۰ در نظر گرفته ایم و بررسی‌های فنی و ساختاری درباره کل میدان همچنان ادامه دارد.» اما توسعه خزر برای ایران نه فقط به منظور استخراج نفت و گاز آن بلکه برای پیشبرد اهداف کشور در این دریا نیز اهمیت دارد. به طوری که اصولی می‌گوید: «ما پیوسته از طرق مختلف همچون توسعه و به روز رسانی مطالعات توسط متخصصان داخلی، انعقاد تفاهمنامه‌های همکاری با شرکت‌های صاحبانم در حوزه آب‌های عمیق و انجام همکاری‌های مشترک نفتی با کشورهای همسایه همچون آذربایجان، ترکمنستان و قزاقستان در جهت تحقق اهداف توسعه‌ای و تولیدی از خزر را دنبال می‌کنیم. اقدامی که همسو با سیاست‌های کلان کشور در جهت تقویت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران در خزر است.» برای کشورهای ایران، روسیه، قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان اهمیت ویژه‌ای دارد که رژیم حقوقی بستر و زیربستر خزر در فضای همکاری و دوستی تعیین شود.

شرایط خزر خاص است

خزر دارای منابع غنی نفت و گاز است اما شرایط آن هم خاص است. این موضوع را تمام کسانی که خزر را می‌شناسند، می‌دانند. مدیرعامل شرکت نفت خزر با اشاره به این شرایط خاص دریای خزر از جمله محصور و بسته بودن این دریا می‌گوید که تلاش برای توسعه در خزر جریان دارد اما محدودیت‌های جغرافیایی خزر در کند شدن روند توسعه بی‌تأثیر نیست و کند بودن فعالیت‌ها از نظر فنی، عملیاتی و تکنولوژیکی توجیه‌پذیر است. برای مثال هزینه‌های اجرای اسکری امیرکبیر چهار برابر سکوها‌های جک آپ خلیج فارس است. هر اشتباه کوچک هم در خزر از نظر زیست‌محیطی هزینه‌های سنگینی در بر خواهد داشت. اصولی می‌گوید که برای توسعه میادین نفت و گاز در خزر مذاکرات با کشورهای و شرکت‌های متخصص در آب‌های عمیق که تجربه کار در این شرایط را دارند، جریان دارد و پرونده مذاکرات با آنها باز است.

اخیراً امیرحسین زمانی‌نیا، معاون امور بین‌الملل وزیر نفت تفاهم نامه‌ای ۲۷ بندی با روس‌ها به امضا رساند که مسأله توسعه در خزر را نیز شامل می‌شد. ایران به دنبال توسعه هر چه سریعتر میادین مشترک خزر با جلب همکاری کشورهای شریک است و تمرکز آن فعلاً روی میادین مستقل نیست.

«سردار جنگل»؛ تنها میدان نفتی ایران در خزر

اگرچه توسعه میادین نفتی و گازی خزر برای کشورهای دیگر اهمیت ویژه‌ای دارد اما این اهمیت برای ایران و روسیه به دلیل دسترسی به میادین کم‌هزینه‌تر و بزرگتر، کمتر از سایرین است. البته روسیه هم در حال تولید نفت و گاز از خزر است.

تاکنون سردار جنگل تنها میدان توسعه یافته ایران در این دریا بوده که به نفت رسیده است. به عبارت دیگر کار اکتشاف در بلوک ۶.۲ موفقیت آمیز بوده و کشور در این میدان که سردار جنگل نام دارد، به نفت رسیده اما موضوع تولید در آب‌های عمیق با توجه به تجهیزات خاص مورد نیاز آن نیازمند سرمایه‌گذاری و داشتن شریکی است که صاحب تکنولوژی باشد. در این بخش نیاز به کشتی‌هایی مجهز به پالایشگاه‌های سیار است.

درباره وضعیت ایران در بزرگترین پهنه آبی محصور در خشکی یعنی خزر، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی می‌نویسد: «در بین کشورهای حاشیه دریای خزر فقط کشور ایران تولیدی از ذخایر نفت و گاز میادین موجود در این دریا ندارد.»

برآوردها نشان می‌دهد که تولید جمعی کشورهای حاشیه دریای خزر از ذخایر نفت و گاز این دریا به ترتیب ۳۷۸۳ میلیون بشکه و ۳/۱۴۲ میلیارد مترمکعب بوده است که حدود ۸۶ درصد از تولید جمعی نفت و ۹۷ درصد از تولید جمعی گاز توسط کشورهای آذربایجان انجام شده است. با توجه به قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، برآوردها نشان می‌دهد که ارزش نفت تولیدی از میادین نفتی دریای خزر توسط کشورهای حاشیه طی این سال‌ها حدوداً ۲۶۰ میلیارد دلار بوده است.»

در ادامه گزارش بازاری پژوهشی مجلس آمده است: «جمهوری آذربایجان در میان کشورهای ساحلی خزر بیشترین تولید نفت و گاز از میادین نفتی و گازی این دریا را دارد و چندین میدان دیگر نفت و گاز در دریای خزر از جمله میدان شاه‌دنیز را راه‌اندازی کرده است. لذا تجارب شرکت «سوکار» می‌تواند در توسعه میدان البرز که میدانی عمیق است، مفید باشد.»

عطیه لباف

خبرنگار